

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2012

EALÁÍN

Dearadh

Gnáthleibhéal

Tá 100 marc ag gabháil leis an bpáipéar seo, i.e. 25% de na marcanna iomlána ar an Ealaín.

Dé Luain, 30 Aibreán – Dé hAoine, 11 Bealtaine   **Maidin, 9.30 – 12.00**

Ba chóir an páipéar seo a thabhairt do na hiarrthóirí **Dé Máirt, 17 Aibreán**

Treoracha

Tá cead agat do bhileog A2 de sceitsí ullmhúcháin (**bileog amháin**) a thabhairt isteach go dtí an scrúdú mar chúnamh duit i bpróiseas forbartha do dhearaidh. Ní mór do do mhúinteoir ealaíne nó don phríomhoide an bhileog seo a shíniú agus dáta a chur léi **sula dtosaíonn** an scrúdú á dheimhniú gurb é do chuid oibre féin gan chúnamh atá ann.

Tá cead agat cibé meáin agus uirlisí ealaíne atá oiriúnach a úsáid chun riachtanais an scrúdaithe a chomhlíonadh, e.g. pinn luaidhe, péint, páipéir dhaite, cárta, páipéar rianaithe, ábhair do cholláis nó do mheáin mheasctha, rialóir, T-bhacart, scian, siosúr, gliú, etc.

Níl cead agat obair ealaíne réamhullmhaithe ná obair ealaíne atá réidh le húsáid a thabhairt isteach sa scrúdú d'fhonn iad a chóipeáil nó a úsáid i do mholadh dearaidh deireanach.

Ní cheadaítear ábhair mheatacha orgánacha a úsáid.

Scríobh do scrúduimhir agus an leibhéal ar gach bileog.

Scríobh uimhir na ceiste atá roghnaithe agat agus an teideal a ghabhann léi ar gach bileog.

Céim 1: Bileog de Sceitsí Ullmhúcháin (TAIGHDE)

Ba chóir an bhileog A2 de sceitsí ullmhúcháin a dhéanamh roimh an scrúdú agus ba chóir do chuid **taighde** a bheith ann. Is é is cóir a bheith ann ná rogha de léirthuiscintí pearsanta agus de smaointe a ndearna tú taighde orthu a bhaineann leis an gceist a roghnaigh tú. Tá cead agat nótaí a chur le do chuid oibre. Ná bíodh do chuid oibre ach ar thaobh amháin den bhileog A2. Má úsáideann tú colláis, íomhánna a gearradh amach, fótagraif nó íomhánna rianaithe, ní mór gach saghas oibre dá leithéid a **ghreamú go cothrom** de do bhileog A2 de sceitsí ullmhúcháin.

Céim 2: Bileog Réamhsceitsí (FORBAIRT)

(20 marc)

Cuireann tú do bhileog A2 de réamhsceitsí i gcrích le linn an scrúdaithe. Bileog **fhobartha** atá anseo inar chóir na smaointe atá agat ar do bhileog de sceitsí ullmhúcháin a **iniúchadh**. Ba chóir go mbreithneofá gach gné den dearadh 2T nó 3T de réir mar a oireann siad don cheist atá roghnaithe agat agus fianaise a bheith ann ar fhorbairt shuntasach bhreise ar na smaointe seo. Tá cead agat sceitsí a bhfuil nótaí leo a úsáid chun forbairt do chuid smaointe a léiriú. Ní mór duit do chuid oibre a dhéanamh go glan díreach ar an mbileog A2 agus gan ach sceitsí amháin a úsáid, iad daite más mian leat. Caillfear marcanna má dhéanann tú cóip dhíreach ón mbileog de sceitsí ullmhúcháin. Ná bíodh do chuid oibre ach ar thaobh amháin den bhileog A2.

Céim 3: An Moladh Dearaidh Deireanach

(80 marc)

Is le linn an scrúdaithe a chuirtear do mholadh dearaidh deireanach i gcrích. Ba chóir duit eolas ar bith a mheasann tú a bheith riachtanach chun do mholadh dearaidh deireanach a chur in iúl, a chur san áireamh agus tagairt ar leith a dhéanamh do ghnéithe amhairc, feidhmiúla agus ábhartha na ceiste a roghnaigh tú, seachas d'aird a dhíriú go hiomlán ar shaothar ealaíne a chur ar fáil a bhfuil bailchríoch den scoth air.

Ag deireadh an scrúdaithe tabharfar clúdach bán duit a mbeidh ort iad seo a leanas a chur ann:

Do bhileog A2 de **Sceitsí Ullmhúcháin**

Do bhileog A2 de **Réamhsceitsí**

Do Mholadh Dearaidh Deireanach

Sleachta Tuairisciúla

Sliocht A

Tá Basár Mór Iostanbúl ina *cornucopia* de dhathanna, d'fhuaimneanna agus de bholaíthe. Is féidir beagnach rud ar bith a cheannach ann: cótaí, seaicéid agus buataisí a dhéantar de réir d'ordaithe féin, sciortaí háraim, léinte agus scaifeanna agus coirníní orthu, rugaí Turcacha, seodra práis, óir agus airgid agus saothair ealaíne nach bhfuil chomh healaíonta sin. Níl deireadh leis an liosta, ar nós hallaí fada an bhasáir é féin. Chuaigh mé ag spaisteoireacht trí na hallaí stuacha sa chathair ghriobháin de Bhasár Mór, ag dul thar na stalláí cairpéad ach ag stopadh don chaife saibhir glárach agus don tae úll. Chuir bolaithe an mhargaidh ocras orm. Bhí stalláí bídeacha slachtmhara ann ar nós boscaí seodra agus iad ag glioscarnach, lán de rudaí galánta a d'fhéadfaí a bhailiú, coinneálaithe seanda toitíní déanta as ómra agus clocha lómhara eile, cuir i gcás, éadaí ornáidithe, gloine agus seodra. Ach bí cúramach; bíonn margaíocht le déanamh toisc go bhféadfadh na praghsanna a bheith ard agus ní i gcónaí a bhíonn na hearraí mar a fhógraítear iad. Cheannaigh mé péire d'fháinní cluaise óir a rinne mo chluasa pollta a ionfhabhtú an chéad uair a chuir mé orm iad.

Ní dóigh liom go bhfuil áit ar bith eile ar domhan a bhfuil an stair chomh saibhir agus chomh gríosaitheach aige is atá ag Iostanbúl. Cuairt amháin ar an Mosc Gorm, ar Hagia Sophia nó ar Phálás Topkapi agus imeoidh do shamhlaíocht fiáin. Conas a mhothaigh sé a bheith ar dhuine den iliomad bean chéile a bhí ag an sabhdán? Bhí a seomra féin ag gach duine acu, agus bhí príomhdhath éagsúil i ngach aon seomra díobh. Thosaigh mé ag Sistéal na Baislice, ionad stórála uisce faoin talamh a bhfuil achar 10,000 troigh chearnach ann agus colúin mharmair. Sa séú haois A.D. a tógadh é. Téann an chuid is mó de na turasóirí díreach chuig cloigeann an Mheadúsa bunoscionn a iompraíonn colún amháin díobh, ach bhí mé féin faoi gheasa ag áilleacht chodach na síleálacha bogtacha brící, agus ag na buachaillí óga gléasta mar ríthe, agus corónacha agus slata ríoga acu. Bhí siad 6 bliana d'aois; ba rud speisialta acu an t-éide roimh an deasghnáth aistrithe saoil an mhaidin dár gcionn. Thug mé aghaidh ar an Mosc Gorm ansin, mosc ón 17ú haois. Níor bhreathnaigh sé chomh gorm sin ón taobh amuigh, ach taobh istigh tá tuairim is 20,000 tíl ar na ballaí, a mbunús gorm. Athchóiríthe as *A Cruise Through the Ages* le Dian Vujovich, Palm Beach Life, Earrach, 2005

Sliocht B

“Mí Lúnasa seo caite, phlódaigh 6166 duine isteach ar thrá Hastings in Sussex Thoir. Bhí an grúpa mór éagsúil seo – idir fhir, mhná agus pháistí – gléasta go haisteach, paistí súile agus bandánaí orthu, agus hataí ar a raibh blaosc agus croschnámha. Bhí pearóid agus muscaed meirgeach le feiceáil anseo is ansiúd freisin. Bhí sé beartaithe curiarracht a bhaint amach agus a bheith sa Guinness Book of Records as an líon ba mhó píoráidí a bailíodh le chéile riamh in aon áit amháin. D'éirigh leo sin a bhaint amach go héasca, agus bhris siad an churiarracht a bhí ann go dtí sin (1,800 duine sa Ghearmáin).

Ar 1 Iúil na bliana seo, tá súil ag muintir Phort Láirge curiarracht mhuintir Hastings a bhriseadh ina smidiríní. Tá súil acu an líon is mó de phíoráidí éadrócaireacha, d'fhoghlaithe mara agus de mhairnéalaigh fhiáine a chonacthas riamh an taobh seo de Phíoráidí Mhuir Chairib a bhailiú le chéile. Tá siad ag áitiú ar aon daoine, óg nó aosta, ar mhian leis riamh a bheith ina Long John Silver nó ina Gráinne Ní Mháille teacht agus gléasadh mar na carachtair sin, ‘shiver me timbers!’ a scairteadh, rabhcáin mharáí a rá (‘on a dead man’s chest’ más féidir) agus ciste a chur i dtalamh. Ní mór a bheith gléasta mar a bheadh píoráid ann (ní leor “aarr Jim lad” a bhéiceadh amach anois is arís).

Le bheith oifigiúil, beidh ar na píoráidí uile T-léine bhán nó stríocach a chaitheamh chomh maith le briste gearr nó briste atá fillte suas, agus scaif nó hata píoráid. Tabharfar paiste súile saor in aisce do gach duine a ghlacfaidh páirt agus suaitheantas atá urraithe ag Britvic (de réir dealraimh tá dúil ag na fíorphíoráidí sna deochanna boga) sula bhfágann siad Sráid Bolton. Agus iad ag imeacht as an gcarrollós, déanfar na píoráidí a chomhaireamh sula dtéann siad i dtreo na gcéanna áit a rachaidh siad ar bord na long ard a bheidh ar cuairt chun ‘an fhoghail’ a dhéanamh.

Chun an giúmar ceart a chur ar an bparáid seo d'fhir is de mhná agus de pháistí uafásacha beidh Kolbotn-Garden, banna ceoil ón Iorua a bhfuil 40 duine ann, agus grúpa a chanann rabhcáin mharaí, ag seinm agus ag ceol agus iad ag teacht isteach sa chalafort. Seo libh, mar sin, a chairde na cúise a bhí ag iarraidh riamh a bheith in bhur píoráidí ón Muir Chairib. Tá bhur gcathair ag brath oraibh.”

Athchóirithe as *Pirates of the Suir* le Donal O'Donoghue, *RTE Guide*, Meitheamh 2011

Sliocht C

“... Ó cruthaíodh ar dtús iad, is siombail iad na carranna don eachtraíocht, fiú i dtír bheag bhídeach cosúil leis an tír seo. Ach ní gá duit a bheith ar nós Steve McQueen i Mustang nó duine atá ag iarraidh a bheith ina thiománaí railí chun taitneamh a bhaint as an bpléisiúr atá sa tiomáint.

Cibé acu atá tú ag tiomáint ar do shuaimhneas trí Bhoirinn i gcarr cúlhaiste an teaghlaigh, ag leanúint treoracha agus ag tiomáint trí na Cruacha Dubha, i do sheandúine i do shuí go ciúin sa charr cois trá le do pháirtí ag ithe ceapairí banana agus ag léamh nuachtáin an Domhnaigh, nó i do dhuine mar chách ag filleadh abhaile an bealach fada chun sásamh a bhaint as nóiméad leat féin agus le do chuid smaointe, is féidir leat blaiseadh de mhothú seanársa sin na saoirse a eascraíonn as an each-chumhacht.

Faraor, níl an tiomáint chomh tarraingteach sin a thuilleadh do chuid mhór tiománaithe sa lá atá inniu ann. Is mó de dhrochrud anois é nach mór dúinn a dhéanamh. Dá mbeifeá gan charr anois ní bheadh de rogha agat ach fanacht sa bhaile ag screadach ar an gcat.

Níl sé deacair an chúis leis seo a dhéanamh amach. Agus praghsanna breosla chomh hard sin, an brú tráichta ag maolú ár meanman agus na héicealaochra ag tabhairt orainn mothú ciontach toisc nach dtéimid timpeall ag rotháíocht ar rothair déanta as málaí bruscair athchúrsáilte, tá aoibhneas na tiomána caillte anois ag formhór na dtiománaithe.

Go pearsanta, is beag rud is fearr liom ná mo pháistí, agus iad ag ciceáil agus ag screadach, a chaitheamh isteach i gcúl mo chairr chlasaíoch atá 36 bliana d'aois, agus dul ag cúrsáil go fánach, ag casadh síos lánaí ansiúd is anseo faoin tuath agus ag taispeáint fála suimiúla do mo lucht féachana nach bhfuil ábalta éalú. Cé go mbíonn siad ag gearán, socraíonn siad síos de réir a chéile, agus bíonn siad sásta in airde ansin sa chúl ag breathnú amach go brionglóideach tríd an ngloine ollmhór leathan a ligeann dóibh a mhothú go bhfuil siad ag tiomáint timpeall i ngrianán, cé go bhfuil sé chomh meirgeach le fáinní sine Phoiséadóin.

Tá súil agam go mbeidh cuimhní maoithneacha taitneamhacha acu ar ár dturais bheaga nuair a bheidh siad ina seanóirí cumhúla mar atáim féin anois, díreach mar is cuimhin liom féin na huaireanta sonasacha a chaith mé le linn m'óige i bun an rud ceannann céanna le mo Dhaid. Bhíodh mo dheirfiúr agus mé féin ag preabadh timpeall an toilg ollmhóir inséidte veiliúir a bhí mar shuíochán cúil sa charr, ag crónán amhráin de chuid Johnny Cash agus ag mothú ar nós réaltaí móra, cé go gcríochnóimis de ghnáth inár suí i linn de líomanáid dhearg TK agus de *Gollybars* leáite.

Agus an saol nua-aimseartha in Éirinn ag éirí i bhfad níos strusmháire, tá sé tábhachtach cuimhneamh air gurb iad na haoibhnis shimplí seo a choinníonn beo sinn. Mar a dúirt an saoi mór úd Ferris Bueller, leanann an saol ar aghaidh sách tapa. Mura stopann tú agus breathnú thart anois is arís, d'fhéadfadh sé imeacht gan fhios duit.

Mar sin, an chéad uair eile a bheidh cúpla uair an chloig le spáráil agat, roghnaigh bealach fánach, léim isteach sa charr agus imigh leat. Seans gur smaoinemh craiceáilte é, dar leat. Ach bain triail as. B'fhéidir go mbainfeá taitneamh as.”

Athchóirithe as *Bob Montgomery's Great Drives Around Ireland - All Eyes on the Road* le Kilian Doyle, *The Irish Times*, Iúil 2011

Déan dearadh do cheann amháin de na ceardaíochtaí seo a leanas:

1. Litreoireacht agus Peannaireacht

Déan dearadh do cheann díobh seo a leanas:

- (a) Póstaer ag tabhairt cuireadh do thurasóirí chuig an “Basár Mór”, bunaithe ar Shliocht A
- (b) Scrolla maisiúil ag comóradh “Píoráidí Phort Láirge”, bunaithe ar Shliocht B
- (c) Léarscáil mhaisiúil do thurasóirí, bunaithe ar Shliocht C.

Is féidir íomhánna agus móitífeanna maisithe a bheith ann. Ní mór duit pointe tosaigh / réasúnaíocht do dhearadh a mhíniú.

2. Líonóilghearradh agus Priontáil

Déan dearadh do cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Radharc a léiríonn íomhánna Iostanbúl, bunaithe ar Shliocht A
- (b) Léaráid a fhógraíonn Cuairt na Long Ard ar Phort Láirge, bunaithe ar Shliocht B
- (c) Léaráid faoi charranna nó faoi thurais, bunaithe ar Shliocht C.

Ba chóir go mbeadh do dhearadh oiriúnach do phrionta a úsáideann **trí dhath ar a mhéad**. Cuir san áireamh na féidearthachtaí dearadh a bhaineann le líne, cruth, contrárthacht agus uigeacht. Ní mór duit pointe tosaigh / réasúnaíocht do dhearadh a mhíniú.

3. Fabraicphriontáil agus Baitic

Déan dearadh do cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Scaif mhaisiúil bunaithe ar na híomhánna i Sliocht A
- (b) Athphatrún a bheadh oiriúnach d’fhabraic i gcomhair aon duine de na píoráidí i Sliocht B
- (c) Taipéis bhalla nó athphatrún bunaithe ar na híomhánna i Sliocht C.

Ba chóir go mbeadh do dhearadh oiriúnach do bhloicphriontáil, do scáthlánphriontáil, do bhaitic nó do phriontáil le stionsal. Úsáid dhá dhath ar a laghad i do dhearadh. Ní mór duit pointe tosaigh / réasúnaíocht do dhearadh a mhíniú.

4. Bróidnéireacht

Déan dearadh do cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Scaif bhróidnithe bunaithe ar na híomhánna i Sliocht A
- (b) Cafarr bróidnithe a chaithfeadh píoráid ar a chloigeann, bunaithe ar Shliocht B
- (c) Painéal bróidnithe bunaithe ar na híomhánna i Sliocht C.

Ba chóir duit eolas a thabhairt faoi na hábhair a d'úsáidfeá chun do dhearadh a dhéanamh.

Ní mór duit pointe tosaigh / réasúnaíocht do dhearaidh a mhíniú.

5. Fíodóireacht

Déan dearadh do cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Ruga urláir bunaithe ar na híomhánna i Sliocht A
- (b) Clúdach cúisín do chábán na bpíoráidí, bunaithe ar Shliocht B
- (c) Painéal bunaithe ar na híomhánna i Sliocht C.

Ba chóir sonraí na n-ábhar atá le húsáid a thabhairt i do dhearadh. Ní mór duit pointe tosaigh / réasúnaíocht do dhearaidh a mhíniú.

6. Criadóireacht

Déan dearadh do cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Bosca rilífe ísle glónraithe bunaithe ar Shliocht A
- (b) Painéal rilífe ag comóradh na Píoráidí Phort Láirge i Sliocht B
- (c) Trinsiúr bunaithe ar Shliocht C.

Tabhair sonraí na dteicníochtaí atá le húsáid chun an píosa a dhéanamh. Ní mór duit pointe tosaigh / réasúnaíocht do dhearaidh a mhíniú.

7. Puipéadracht

Déan dearadh do cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Sabhdán, bunaithe ar Shliocht A
- (b) Píoráid, bunaithe ar Shliocht B
- (c) Carachtar ar bith as Sliocht C.

Is féidir do dhearadh a dhéanamh do phuipéad miotógach, do phuipéad slaite nó do phuipéad ar iall. Ba chóir duit an chaoi a ndéanfar an puipéad a léiriú, agus sonraí a thabhairt maidir le hábhair, dath, maisiúchán agus bailchríoch. Ní mór duit pointe tosaigh / réasúnaíocht do dhearadh a mhíniú.

8. Leabharcheardaíocht

Déan dearadh do cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Fillteán le hearraí cuimhneacháin ó thuras go hIstanbul a choimeád ann, bunaithe ar Shliocht A
- (b) Clúdach leabhair dar teideal “Píoráidí Phort Láirge”, bunaithe ar Shliocht B
- (c) Comhad bosca le léarscáileanna de bhealaí scéimhe in Éirinn a choimeád ann, bunaithe ar Shliocht C.

Is féidir cruth ar bith a bheith ar do dhearadh agus ní mór duit an chaoi a ndéanfar é a léiriú. Ní mór duit pointe tosaigh / réasúnaíocht do dhearadh a mhíniú.

9. Dearadh Fógraíochta

Déan dearadh do cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Mála siopadóireachta páipéir ina gcoimeádfaí cuimhneacháin ó thuras go hIstanbul, bunaithe ar Shliocht A
- (b) Taispeántas clár fógraí do “Lá na bPíoráidí” i bPort Láirge, bunaithe ar Shliocht B
- (c) Bróisiúr do “Bealaí Scéimhe in Éirinn”, bunaithe ar Shliocht C.

Ní mór duit litreoireacht a úsáid. Ní mór duit pointe tosaigh / réasúnaíocht do dhearadh a mhíniú.

10. Múnlóireacht agus Snoíodóireacht

Déan dearadh do cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Dealbhóireacht saorsheasaimh bunaithe ar Shliocht A
- (b) Trófaí a bhronnfar ar “An Píoráid is fearr Feisteas”, bunaithe ar Shliocht B
- (c) Dealbhóireacht saorsheasaimh le lonnú ar bhealach scéimhe, bunaithe ar Shliocht C.

Ba chóir go léireodh do dhearadh sonraí na n-ábhar agus na dteicníochtaí a d’úsáidfí chun an píosa a dhéanamh. Ní mór duit pointe tosaigh / réasúnaíocht do dhearaidh a mhíniú.

11. Seiteanna Stáitse

Déan dearadh do cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Seit stáitse do dhráma bunaithe ar an mBasár Mór a bhfuil cur síos air i Shliocht A
- (b) Seit stáitse bunaithe ar eachtraí píoráidí, bunaithe ar Shliocht B
- (c) Taispeántas fuinneoige in oifig thurasóireachta ina bhfuil laethanta saoire tiomána in Éirinn á gcur chun cinn, bunaithe ar Shliocht C.

Tabhair sonraí maidir le hábhair, dath agus maisíochtaí solais / frapaí. Ní mór duit pointe tosaigh / réasúnaíocht do dhearaidh a mhíniú.